

MVCRX08IS1PP
prvotní identifikátor

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 62908-2/ODK-2025

Praha 9. května 2025

Odpověď na dotazy k problematice místního poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, jemuž v rámci Ministerstva vnitra přísluší výkon dozoru nad právními akty obcí vydanými v samostatné působnosti a kontrola výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí dle ustanovení § 123 a násl. zákona o obcích,¹ obdržel dne 10. dubna 2025 několik Vašich dotazů souvisejících s problematikou místního poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, potažmo obecně možností zpoplatňování přebírání komunálního odpadu do obecního systému odpadového hospodářství.

Úvodem musí Ministerstvo vnitra konstatovat, že Vaše dotazy se z podstatné části týkají výkladu zákona o místních poplatcích² a zákona o odpadech,³ přičemž tyto zákony spadají do gesce jiných ministerstev (Ministerstvo financí, Ministerstvo životního prostředí). Ministerstvo vnitra se k Vaším dotazům vyjadřuje z hlediska znalosti předmětné materie vyplývající z výkonu dozoru nad zákonností obecně závazných vyhlášek o místních poplatcích za komunální odpad a o nastavení obecního systému odpadového hospodářství. Ministerstvo vnitra zároveň upozorňuje, že jeho odpovědi na Vaše dotazy nepředstavují závazný právní výklad zákonů, neboť k tomu jsou oprávněny pouze aplikační orgány při řešení konkrétních věcí (typicky soudy).

Všechny Vaše dotazy se týkají situace, kdy obec zavede formou obecně závazné vyhlášky místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.

¹ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

² zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

³ zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

Dotaz č. 1:

„Může si obec od poplatníků poplatku nechat zaplatit za veškeré další odpady ve skupině 20, předané na místa určená obcí, podle nastaveného vlastního ceníku za poskytnutou službu?

Dalšími odpady jsou v předchozí větě myšleny všechny odpady ve skupině 20 kromě směsného komunálního odpadu, protože ten je zpoplatněn uhrazením poplatku což jsem vyvodil z par. 10i. zákona č. 565/1990 Sb. ve verzi č. 23 Novely č. 261/2021 Sb. platné od 1.2.2022.“

Odpověď:

Nikoliv. Obec je dle § 59 odst. 1 zákona o odpadech povinna přebrat veškerý komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti nepodnikajících fyzických osob.

Jediné přípustné platby, které v souvislosti s plněním uvedené veřejnoprávní povinnosti může obec vyžadovat, jsou místní poplatky za komunální odpad upravené v § 10d a násl. zákona o místních poplatcích. Ústavní soud v nálezu ze dne 29. listopadu 2023, sp. zn. Pl. ÚS 39/23 (Stachy), konstatoval, že „*obec zneužívá svou působnost, spojuje-li s ukládáním odpadu, ohledně něhož má veřejnoprávní povinnosti původce odpadu, vedle místního poplatku rovněž další (byť i třeba soukromoprávní) platby*“. Dle Ústavního soudu je takový postup rozporný s § 59 zákona o odpadech.

Je pravdou, že v situaci, kdy má obec zavedený poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, se tento poplatek platí za „*odkládání směsného komunálního odpadu z jednotlivé nemovité věci*“ (§ 10j zákona o místních poplatcích). To však neznamená, že by přebírání jiných odděleně soustředovaných složek komunálního odpadu (např. biologického odpadu) mohly obce spojit s požadavkem na úhradu nějakých dalších plateb.

Nadto je třeba poukázat na fakt, že poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je spojen s principy „*znečišťovatel platí*“ (*polluters pay*) a „*platíš, kolik vyhodíš*“ (*pay as you go*). Smyslem daného poplatku je motivovat poplatníky jednak k vyšší úrovni třídění komunálního odpadu, jednak k předcházení jeho vzniku. Čím méně směsného komunálního odpadu poplatník do obecního systému předává, tím menší má být jeho poplatková povinnost.

Současně platí, že obce nejsou limitovány při nastavování sazeb daného poplatku náklady na přebírání pouze „*směsného komunálního odpadu*“, nýbrž sazbu poplatku mohou v zákonných mezích (§ 10l zákona o místních poplatcích) stanovovat tak, aby výnosy z poplatku pokrývaly náklady na celý provoz obecního systému odpadového hospodářství. Jinými slovy řečeno, výše sazby poplatku závisí

na politickém rozhodnutí obce, které je omezeno pouze zákonem stanovenou horní hranicí sazby.

Dotaz č. 2:

„Má obec povinnost od poplatníka zdarma převzít veškeré jeho odpady ve skupině 20, které poplatník odloží na místech určených vyhláškou obce? – např. v případě Sběrného dvora“

Odpověď:

Obec má povinnost bezplatně přebrat pouze takový komunální odpad, který vznikl na území obce při činnosti nepodnikající fyzické osoby (§ 59 odst. 1 zákona o odpadech). Neplatí tedy teze, že by obec musela automaticky bezplatně přebírat veškerý komunální odpad, který do obecního systému odpadového hospodářství předávají poplatníci místního poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.⁴ Obec kupříkladu není povinna od poplatníka přebírat komunální odpad (typicky objemný odpad), který nevznikl na jejím území, ale poplatník si jej přiveze z jiné obce, kde má např. chatu.

Za situace, kdy se jedná o komunální odpad splňující podmínky § 59 odst. 1 zákona o odpadech, je však obec tento odpad na jí určených místech do obecního systému odpadového hospodářství bezplatně přebrat. Viz také odpověď na dotaz č. 1.

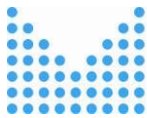
Dotaz č. 3:

„Může si obec od poplatníků poplatku nechat zaplatit za odložení směsného komunálního odpadu ve sběrném dvoře podle vlastního ceníku?“

Odpověď:

Uvedené obecně není možné, viz předchozí odpovědi.

⁴ Dle § 10i zákona o místních poplatcích platí, že poplatníkem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je a) fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště, nebo b) vlastník nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba.

Odpověď č. 4:

„Může si obec od poplatníků poplatku nechat zaplatit za odložení směsného komunálního odpadu ve sběrné dvoře podle vlastního ceníku a nebrat při tom ohled na to, že poplatník nevyčerpal zaplacenou kapacitu soustředovacích prostředků (hmotnost odpadu)?“

Odpověď:

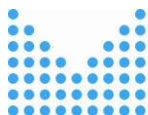
Vyžadování plateb za přebírání směsného (či jiného) komunálního odpadu do obecního systému odpadového hospodářství, které podléhá režimu § 59 odst. 1 zákona o odpadech, a to na základě „nějakých ceníků“ zveřejněných ve sběrném dvoře, není možné. Blíže viz odpovědi výše.

Co se týče Vámi zmiňované „kapacity soustředovacích prostředků“, jde odvedle ní zmiňované „hmotnosti odpadu“ o odlišný (dílčí) základ poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci [§ 10k odst. 1 písm. a) a c) zákona o místních poplatcích]. Příslušný (dílčí) základ poplatku (jeho variantu) si určuje obec v rámci obecně závazné vyhlášky, kterou daný místní poplatek zavádí (§ 10k odst. 2 a § 14 odst. 5 zákona o místních poplatcích).

Zvolí-li si obec (dílčí) základ poplatku podle kapacity soustředovacích prostředků, je primárně na odpovědnosti poplatkového subjektu, aby si objednal takovou kapacitu, která pokryje produkci směsného komunálního odpadu v nemovité věci. Nad rámec objednané kapacity není obec dle § 59 odst. 1 věty druhé zákona o odpadech povinna směsný komunální odpad do obecního systému přebírat. To však neznamená, že by v případě, kdy je to z hlediska poplatkového subjektu nezbytné, mohla odepírat dodatečné „přobjednání“ kapacity soustředovacích prostředků (např. objednání další popelnice či pytlů na směsný odpad o určitém objemu, v nichž je tento odpad předáván ve sběrném dvoře obci do obecního systému). Za takto předaný směsný komunální odpad se však obci platí vždy místní poplatek, nikoliv nějaká „cena dle ceníku“.

Nevyčerpá-li poplatkový subjekt objednanou kapacitu soustředovacích prostředků, resp. objednal-li si větší kapacitu, než pro svou nemovitou věc potřebuje (vyšší objem soustředovacích prostředků, jejich větší počet či vyšší počet svozů), nezbavuje ho to povinnosti za takovou objednávku poplatek zaplatit. Jak již bylo zmíněno, objednání odpovídající kapacity soustředovacích prostředků je primárně na odpovědnosti poplatkového subjektu.

V situaci, kdy má obec zaveden místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci s (dílčím) základem podle hmotnosti odpadu se tento poplatek platí zásadně za skutečně navážené množství směsného komunálního odpadu předávaného do obecního systému. Výjimku zde představuje pouze situace, kdy množství odpadu nedosahuje obcí stanoveného minimálního základu dílčího

poplatku (§ 10k odst. 4 zákona o odpadech). Pak se poplatek bez dalšího platí ve výši odvozené od obcí předepsaného minimálního základu dílčího poplatku.

Dotaz č. 5:

*„Je pravdou, že: Pokud obec určí minimální základ dílčího poplatku na 10 kg a dílčích obdobích je v roce 12, tak poplatníka obec zkasíruje za $10 \cdot 12 = 120$ kg směsného komunálního odpadu /rok * max. 6 Kč/kg = 720 Kč/rok?“*

Odpověď:

Uvedená teze by platila pouze za předpokladu, že by osoba byla v příslušné obci poplatníkem předmětného poplatku po celý kalendářní rok a současně by na ni v žádném z dílčích období (kalendářních měsíců) nepřipadalo vyšší množství směsného komunálního odpadu předaného do obecního systému, než je právě 10 kg.

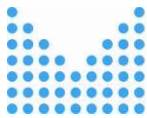
Dotaz č. 6:

„Pokud je bod 5) pravda, tak se ptám, jestli může v obci, která má svozová vozidla vybavená vážícím zařízením, které váží hmotnosti svezeného směsného komunálního odpadu z nádob poplatníka poplatník předávat směsný komunální odpad např. na sběrný dvůr zdarma až do limitu 120 kg nasčítaných z odpadu v nádobě a směsného komunálního odpadu odloženého na sběrném dvoře.“

Odpověď:

Určení míst a způsobů předávání směsného komunálního odpadu do obecního systému odpadového hospodářství závisí na samosprávném rozhodnutí každé obce. Podstatné je, aby obec v rámci nastavení obecního systému odpadového hospodářství naplnila minimální požadavky stanovené § 59 a násl. zákona o odpadech. Zda bude směsný komunální odpad přebírán do obecního systému „jen“ v podobě svozu „door-to-door“, tedy od konkrétních nemovitostí, nebo též na sběrném dvoře, je na rozhodnutí každé obce.

V situaci, kdy má obec zavedený poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci s (dílčím) základem podle hmotnosti odpadu, je pro vlastní správu daného poplatku nezbytné, aby obec měla odpovídajícím způsobem technicky zabezpečeno vážení přebíraného směsného komunálního odpadu a evidenci navážených hodnot pro tu kterou nemovitou věc, z níž je odkládán. Pokud je daný odpad přebírán též na sběrném dvoře, měl by i zde být z logiky věci „vážen“ a navážené hodnoty evidovány k příslušné nemovité věci, z níž je směsný komunální odpad odkládán.

Jak již bylo zmíněno u předchozí odpovědi, poplatek se v dané situaci odvíjí od reálné hmotnosti směsného komunálního odpadu předaného do obecního systému odpadového hospodářství. Pouze v těch kalendářních měsících, kdy by hmotnost odpadu připadající na poplatníka nedosáhla obcí stanoveného minimálního základu dílčího poplatku, lze vycházet při výpočtu poplatku z tohoto minimálního základu dílčího poplatku (platila by fikce, podle které jako by na poplatníka připadalo oněch 10 kg směsného komunálního odpadu předaného do obecního systému za daný měsíc).

V tomto kontextu je třeba zdůraznit, že má-li obec zavedený poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci se základem (dílčího) poplatku podle hmotnosti [§ 10k odst. 1 písm. a) zákona o místních poplatcích], je tento poplatek zásadně vypočítáván, vyměřován a vybírán až po skončení poplatkového období, jímž je kalendářní rok [§ 11 odst. 2 písm. b) a § 11b odst. 2 zákona o místních poplatcích]. Tato právní úprava vychází z toho, že do skončení poplatkového období není možné určit výši poplatkové povinnosti poplatkového subjektu, neboť ta je odvislá od obcí evidované navážené hmotnosti odpadu za jednotlivá dílčí období v rámci celého kalendářního roku.

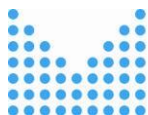
Dotaz č. 7:

V rámci posledního dotazu je znázorněna tabulka s otázkou na možnost přebírání směsného komunálního odpadu ve sběrném dvoře „zdarma“ nad rozsah přesahující naváženou hmotnost odpadu při svozu směsného komunálního odpadu v systému „door-to-door“, a to až do limitu 120 kg. Dále je zde otázka, zda nad tento limit může být při přebírání směsného komunálního odpadu obcí účtována cena „v libovolné výši“.

Odpověď:

Předestřené dotazy byly fakticky zodpovězeny v předchozích odpovědích, na které lze proto odkázat. V případě předmětné „tabulky s dotazy“ lze pouze poznamenat, že ta pravděpodobně vychází z nesprávného chápání „minimálního základu (dílčího) poplatku“ jako nástroje, který by měl garantovat nějaké minimální bezplatně přebírané množství směsného komunálního odpadu. Takové pojetí je však mylné.

Smyslem existence institutu minimálního základu (dílčího) poplatku, který obec v rámci obecně závazné vyhlášky zavádějící příslušný místní poplatek může dle svého uvážení (tj. dobrovolně) zavést, je stanovit fikci určitého množství směsného komunálního odpadu připadajícího na poplatníka, za který bude poplatek platit bez ohledu na to, zda jej vyprodukuje, resp. skutečně předá do obecního systému odpadového hospodářství. Tímto institutem má být zejména předcházeno vyhýbání se poplatkové povinnosti, tedy tomu, aby se poplatkové subjekty cíleně zbavovaly směsného komunálního odpadu jinými způsoby, než předáváním

do obecního systému (zakládání černých skládek, pálení apod.), a tím si snižovaly svou poplatkovou povinnost.

Ing. Bc. Miroslav Veselý
ředitel odboru

v z. Mgr. Jan Roneš
vedoucí oddělení vzdělávání
a samosprávných agend územních
samosprávných celků

Vyřizuje: Mgr. et Mgr. Pavel Chodúr, odborný ministerský garant
tel. č.: 974 816 435
e-mail: odbordk@mv.gov.cz